

אשריכם ישראל!

- 1) ימים יוצרו ولو אחד – זה יום הכיפורים לישראל, שהוא שמחה גדולה לפני מי שאמר והיה העולם, שננתנו באחבה רבה לישראל". ("מדרש אליהו רבba פרשה א")
- 2) רבינו אמר שיום הכיפורים מכפר גם לשאים שביןם.لاقוראה זה יום סיום של כל מאמצי התשובה שלהם ומתווךvr מכך להפיק תוצאות מן המאמצים. אבל יש ידיעה של רבינו שהיה "קרוב למלכות", לרבותן של עולם, שיום הכיפורים הוא בעצם היום הזה. מכופרש בתורה – כי ביום הזה יכפר עליהם מכל חטאיהם! (שיחות הרב צבי יהודה ליום כיפור)

(3) המלכות תשובה לרמב"ם פרק א:

הלכה ב
 שער המשתלה, לפי שהוא כפורה על כל ישראל, כהן גדול מתודה עליו על לשון כל ישראל, שנאמר: "וְהַתֹּודה עָלֵינוּ אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא טז, כא).
 שער המשתלה מכפר על כל עבירות שבתורה, הקלות והחמורות, בין שעבר בחזרה, בין שעבר בשגגה, בין שלא היהודע לו, הכל מתכפר בשער המשתלה.
 והוא שעשה תשובה. אבל אם לא עשה תשובה, אין השער מכפר לו אלא על הקלות.
 ומה הן הקלות ומה הן החמורות? החמורות הן שחייבן עליהם מיתת בית דין או כרת, ושבועת שוא וشكرا, אף על פי שאין בהן כרת, הרי הן מן החמורות. ואמר מצות לא תעשה ומצוות עשה שאין בהן כרת הם הקלות.

הלכה ג
 בזמן הזה אין בית המקדש קיים, ואין לנו מזבח כפורה, אין שם אלא תשובה.
 התשובה מכפרת על כל העבירות. אפילו רשות כל ימי, ועשה תשובה באחרונה, אין מזכירין לו שום דבר מרשו, שנאמר:
 "וּרשות הרשות לא יסכל בה ביום שבו מרשו" (יחזקאל לג, יב)
 ועצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים, שנאמר: "כי ביום הזה יכפר עליהם" (ויקרא טז, ל).

הלכה ד
 אף שהתשובה מכפרת על הכל, ועצמו של יה"כ מכפר, יש עבירות שהן מתכפרים לשעתן, ויש עבירות שאין מתכפרים אלא לאחר זמן, כיצד?
 עבר אדם על מצות לא עשה שאין בה כרת ועשה תשובה, אין זו ממש עד שמוחלן לו. ובallo נאמר: "שובו בנים שובבים ארפה משובבותיכם" (ירמיהו ג, כב).
 עבר על מצות לא עשה שאין בה כרת ולא מיתה בית דין ועשה תשובה, תשובה תוליה יום הכיפורים מכפר. ובallo נאמר: "כי ביום הזה יכפר עליהם" (ויקרא טז, ל).
 עבר על כרויות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה יה"כ תולין, ויסורין הביאן עליו גומרין לו המכפרת. ולעולם אין מתכפר לו כפירה גמורה עד שיבאו עליו יסורים. ובallo נאמר: "וּפְקֻדָּתִי בְּשַׁבָּט פְּשָׁעָם וּבְגָנָעָם עֲוֹנוֹת" (תהלים פט, לג).
 ומה דברים אמרו? בשלא חיל את השם בשעה שעבר, אבל המחולל את השם, אף שעשה תשובה, והגיא יום הכיפורים והוא עומד בתשובהו ובאו עליו יסורים, אין מתכפר לו כפירה גמורה עד שימות. אלא תשובה, יה"כ יסורים – שלשתן תולין, ומיתה מכפרת, שנאמר: "ונגלה באזני ה' צבאות אם יכפר העון הזה לכם עד תמותון" (ישעיהו כב, יד).

4) אמר רבנן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחומישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבahn בנות ירושלים יוצאות בכלן שallowן, שלא לבייש את מי שאין לו. כל הכללים טועני טבילה.

ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים.
 ומה היו אומרות? בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לך.
 אל תמן עיניך בני, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היופי, אלה יראתך היא תמהלך
 ואומרת: תמן לה מפרי דינה, ויהללה בשערם מעשה.

וכן הוא אומר: צאיינה וראיינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעררה לו אמרו ביום חתונתו וביום שמחת ליבון,
 ביום חתונתו זו מתן תורה.
 וביום שמחת ליבון, זה בנין בית המקדש, שייונה במהרה ביום, Amen. (משנה תענית ד, ח)

פירוש ברטנורא:
 במלך שלמה - הקב"ה שהשלום שלו:
 אמרו - כנסת ישראל:
 זה מתן תורה - יה"כ שbow גתנו לוחות אחרונות:
 זה בוני בית המקדש - שנתחנן ביה"כ

5) להיות כי הקב"ה חפץ כיום בבדיקות של ישראל שיתעלו היום למעלה מבחי המלאכים להיות ראויים לעמוד בהיכל המלך [...] הנה עצם וכוחו של יום זה גורם שימחול ויסולח הקב"ה לכל עונם ולא יראה בהם ערונות דבר כדי שייחי ראויים לעמוד לפני המלך בבדיקות הנעלה ההוא. [...] והנה זהה שאומרים מחול לעונותיהם ביום צום הכהנים הזה כי כאמור אני אכן הוא מוחה פשעך למעט. פי' למען כדי שיכל להתעלות אל בדיקות העליון לכך אני הוא מוחה פשעך כי. (תפארת שלמה)

6) לך אל, תשאקי. בך סנקי ואבקתי.
לך לבוי וכליומי. לך רוחן ונשכתי...
לך אזקה ואקזקה. כל' סטא' ורשותי.
לך ישעי סלח רשותי. זאת פשעי ואשਮתי... (מתוך פיות לך אל תשוקתי לאבן עדרא)

7) לכך אמר אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין, ככלומר שם שישראל מיטהרין ביום הכהנים והוא בשביל שיש לישראל בבדיקות בו יתעלה [...] והוסיף לומר ומתי מטהר אתכם אביכם שבשימים, שבשביל שישראל הפט בדקיהם לגמרי בו יתעלה דבר זה עצמו הוא הסרת והסתלקות החטא מישראל, כי מאחר שהוא יתעלה לא שיר אצלו מטהר החטא מן הדבקים בו. וכן בימים הכהנים מפני עמי נפש והסתלקות הגופניות מישראל, אז שישראל בדקתו בו יתעלה ודבר זה הוא מסלך החטא מישראל. וכך קאמר מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, כי המקוה מטהר הטמא כאשר יתדק בזנו לגמרי מבל' שום חיצעה בעולם, כי המקוה לא שיר בו טומאה לכך כאשר יתדק בזנו לגמרי מבל' חיצעה מסלך מן הטומאה, וכן הקב"ה מטהר ישראל כי הפט בדקיהם בו יתעלה לגמרי מבל' שום חיצעה והפרד כלל, והוא יתעלה מסלך מן החטא וכן ישראל טהורים על ידי הקב"ה בעצמו. (מהרל', דרוש לשכת תשובה)

8) טרפ בקלו' והעלת שני גורלות.
אחד כתוב עלי' לשם ואחד כתוב עלי' לעדאל.
הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו.
אם של שם עלה בימינו, הסגן אומר לו, אישׁי צ' כהן גדול, הגבה ימינה.
ואם של שם עלה בשמאלו, ראש בית אב אומר לו, אישׁי כהן גדול, הגבה שמאלן.
נתנו על שני השעריים ואומר, לה' חטא.
רבי ישמעאל אומר, לא היה צריך לומר חטא, אלא לה'.
זה עוני אחורי, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. (משנה יומא, ד', א')

פרק ר' מברטנורא:
טרף בקלו' - טרפ חוף ולקח פטאום בחטיפה בקלו', שנינו למעלה וקלפו היהת השם. ולמה בחטיפה, כדי שלא יתכוין להכיר במשמעותו איזה של שם ויטלנו בימין, לפי שסימן יפה היה כשהיה עולה בימין:

9) אמר רב עקיבא: אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, מי מטהר אתכם? אביכם שבשימים, שנאמר (יחזקאל לו): זורקת עלייכם מים טהורין וטהרתם.
ואומר (ירמיה יז): מקוה ישראל יי'; מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. (משנה יומא, ט', ח')